

66

ผลที่ได้จากเครื่องมือทางภูมิสถิติ (spatial statistics) แสดงให้เห็นถึงการกระจุกตัวของรายได้ครัวเรือน รายได้ของแรงงานในบริเวณกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมไปถึงบางจังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออก... โดยผลที่

ได้นี้สะท้อนให้เห็นถึงการที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยยังพึ่งพิงกิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ที่ตั้งอยู่ในบริเวณดังกล่าว... นี่เป็นบางส่วนจากข้อมูล “ผลการศึกษาวิจัย” ตามโครงการ “การวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลดาวเทียมและภูมิสารสนเทศ” ที่ได้สะท้อนให้เห็นภาพ “ความหนาแน่น-การกระจุกตัว”...

มีการใช้ “ภูมิสารสนเทศ-ดาวเทียม” ช่วยวิเคราะห์ผลที่ได้นั้น “แสดงให้เห็นถึงการกระจุกตัว” ชัดเจน และกรณีนี้ “ยึดโยงกับเรื่องความเหลื่อมล้ำ” ด้วย!

เกี่ยวกับข้อมูลดังกล่าวนี้ เป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษาจากโครงการชื่อ “การวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลดาวเทียมและภูมิสารสนเทศ” โดยมีคณะวิจัยประกอบด้วย ผศ.ดร.ณัฐพงษ์ พัฒนพงษ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดร.อมรรัตน์ ลีอนาม คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และ อ.พิชญ์ จงวัฒนากุล คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภายใต้การสนับสนุนจาก สกสว. ซึ่งมีวัตถุประสงค์ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการกระจุกตัวของรายได้ครัว

เรือน กับรายได้ของแรงงาน ว่า...มีความสัมพันธ์เป็นเช่นไร?

ทั้งนี้ จากการศึกษาวิจัยโดยใช้เครื่องมือภูมิสถิติ ข้อมูลภูมิสารสนเทศ ผลที่ได้นั้นพบว่า... บริเวณพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงบางจังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออก มี “การกระจุกตัวของรายได้ครัวเรือน” ก่อนข้างสูงกว่าพื้นที่อื่นของประเทศไทย โดย “ตัวชี้วัด” ที่สะท้อนเรื่องนี้ก็คือ “ความหนาแน่นของแสงไฟในเวลากลางคืน (Nighttime Light : NTL)” ที่ในพื้นที่ดังกล่าวมีความหนาแน่นของแสงไฟในเวลากลางคืนในระดับสูงมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ ซึ่ง

**‘ตัวฟ้อง!’ รวยกระจุก
‘แสงไฟริบหรี่’
ชี้น้ำซัด ‘จนกระจาย’**

ความหนาแน่นที่ปรากฏออกมานี้ก็สะท้อนให้เห็นว่า... ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยยังพึ่งพิงกิจกรรมทางเศรษฐกิจในบริเวณดังกล่าวนี้ค่อนข้างสูง อนึ่ง โครงการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้ยังได้มีการนำเสนอถึงผลจากการนำ “ข้อมูลที่ได้จากดาวเทียม-ข้อมูลภูมิสารสนเทศ” มาใช้เพื่อวิเคราะห์ อีกว่า... ผลที่พบนั้นได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า มีการกระจุกตัวของระดับรายได้สูงในบริเวณกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งก็ชี้ให้เห็นว่า... เมืองใหญ่มีข้อได้เปรียบสูงกว่าเมืองขนาดเล็ก โดยจะยิ่งส่งผลทำให้ กิจกรรมทางเศรษฐกิจและประชากร

เมืองใหญ่มีข้อได้เปรียบสูงกว่าเมืองรอง ซึ่งการ... “ลดความเหลื่อมล้ำ” ก็ควร “ส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมของโอกาสทางเศรษฐกิจของผู้ที่อยู่ในพื้นที่อื่น ๆ” โดยแนวทางนี้จะ “ลดช่องว่าง”...

ทำให้ “เมืองรองสามารถแข่งขันกับเมืองใหญ่ได้สูสี”

รายงานผลการศึกษาวิจัย การวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำ ผ่านเครื่องมือที่นำมาใช้ คือ “ข้อมูลดาวเทียม-ข้อมูลภูมิสารสนเทศ” ยังมีการระบุไว้ว่า... ผลที่ได้จากเครื่องมือทางภูมิเศรษฐมิติ (spatial econometrics) ได้แสดงให้เห็นว่า... ดัชนีแสงไฟในเวลากลางคืน

(NTL) เป็นข้อมูลประเภทเดียวที่มีความสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอกับดัชนีหลักของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ได้แก่ ระดับรายได้ครัวเรือน รายได้แรงงาน รวมไปถึงประสิทธิภาพของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นถึง “ความสัมพันธ์ของเมือง...ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย”...

ที่สามารถนำมาใช้เพื่อ “วางแผนการยกระดับการผลิต”

และช่วย “เพิ่มประสิทธิภาพรายได้ครัวเรือนคนไทย”

นอกจากนั้น ผลการศึกษายังพบ “ข้อจำกัดที่สำคัญ” คือ... มี

เพียงพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑลเท่านั้น ที่ทำให้เกิดลักษณะดังกล่าวได้ ดังนั้น จำเป็นต้องพัฒนาให้เมืองอื่น ๆ เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสร้างคุณลักษณะที่ครบถ้วนแบบพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล เพื่อให้ประสิทธิภาพการผลิตของสถานประกอบการในเขตเมือง และรายได้ของผู้อยู่อาศัยในเขตเมือง เพิ่มขึ้นควบคู่กัน ซึ่งข้อมูลที่พบจากดาวเทียมและข้อมูลภูมิสารสนเทศ แสดงให้เห็นว่า... ยังมีเมืองและเขตเทศบาลในหลาย ๆ จังหวัดที่มี “อัตราความยากจนสูง” โดย... คูได้จาก “ความไม่หนาแน่นของแสงไฟกลางคืน”

“ผลลัพธ์นี้แสดงให้เห็นว่า... หากต้องการลดความเหลื่อมล้ำไทยต้องกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาเมืองอื่นในภูมิภาค เช่น ควรเร่งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และเสริมนโยบายสนับสนุนอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของเมืองในภูมิภาคเพิ่มขึ้น ซึ่งจะก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางและลดปัญหาเหลื่อมล้ำได้” ...นี่เป็นส่วนหนึ่งของ “ข้อเสนอแนะ” จากงานวิจัยชิ้นนี้ เพื่อ “จัดการกับปัญหา” เรื่อง “ความเหลื่อมล้ำ-กับดักรายได้”

ทั้งนี้ การศึกษาวิจัยด้วยเครื่องมือภูมิสถิติ จากข้อมูลดาวเทียมและภูมิสารสนเทศ ยังได้สะท้อนไว้ว่า... “เมืองที่น่าจะใช้เป็นตัวเลือก” น่าจะได้รับการพัฒนาในฐานะ “เมืองทางเลือกศูนย์กลางการเติบโตแห่งใหม่” ของประเทศไทย มี อาทิ... เชียงใหม่, สุราษฎร์ธานี, ภูเก็ต, สงขลา, อุตรดิตถ์, ขอนแก่น, อุบลราชธานี, นครราชสีมา ...นี่เป็น “เมืองตัวเลือก”

“เพิ่มศูนย์กลางการเติบโต” มีผลดีต่อพื้นที่รายรอบ

มีผล “ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำรายได้ครัวเรือน”

ลด “ปัญหาหอคอย...รวยกระจุก!!-จนกระจาย!!”.